

fair

Arbeitnehmerfreizügigkeit sozial, gerecht und aktiv

DGB

A tudás biztonság!

**Hasznos tudnivalók a
Németországban való
sikeres munkavégzéshez**

**FRIEDRICH
EBERT
STIFTUNG**

Impresszum

Kiadó:

DGB Szövetségi Elnökség

10178 Berlin

Henriette-Herz-Platz 2

Szerző: Doritt Komitowski

Szerkesztők: John Dominique, Roßocha Volker,
dr. jur. Petö Bernadett, Wahl Michael

Fordítás: Mátyás Gyöngyi

V.i.s.d.P.: Buntenbach Annelie

Satz/Grafik: zersetzer. |||| ||| freie grafik | www.zersetzer.com

Berlin, 2018 október

A kiadványt készítette:

Német Szakszervezeti Szövetség

(DGB Deutscher Gewerkschaftsbund –
Németország nyolc vezető
szakszervezetének ernyőszervezete)
www.dgb.de

Friedrich Ebert Stiftung

Budapesti Iroda
www.fesbp.hu

Ez a kiadvány Bulgáriából, Görögországból,
Horvátországból, Lengyelországból, Romániából,
Spanyolországból és Csehországból érkező
munkavállalók számára is elérhető saját nyelvükön:

Знанието е защита!

Η γνώση προστατεύει!

Zaštiti se znanjem!

Wiedza chroni!

Ești informat, ești protejat!

!Informarse es protegerse!

Vědomosti znamenají ochranu!

A kiadvány végén található az együttműködő partnerek,
valamint néhány egyéb szervezet címe, ahol szükség
esetén segítséget kaphat.

Szeretettel köszöntjük!

Magyarország polgárai 2011. május 1. óta rendelkeznek a szabad mozgás jogával Európában, s így módjuk és lehetőségük van arra is, hogy Németországban minden korlátozás nélkül tetszés szerinti munkát vállaljanak. Ez öröndetes fejlemény, amelyet mi, a Német Szakszervezeti Szövetség (DGB) és tagszervezeteink kifejezetten üdvözlünk. Az elmúlt évek során sok magyar állampolgár használta ki az Európai Unión belüli szabad mozgás lehetőségét arra, hogy más országokban - többek között Németországban is - dolgozzanak. Sok olyan munkaviszonyról van tudomásunk, ahol semmi gond nem merült fel, azonban újra és újra előfordulnak olyan foglalkoztatási jogviszonyok, amelyek keretében Magyarországról származó munkavállalók elfogadhatatlan körülmények között kénytelenek dolgozni, és erősen kihasználják őket. Mi, mint német szakszervezet minden munkavállaló számára biztosítani szeretnénk a megfelelő munkakörülményeket: azoknak, akik már Németországban dolgoznak és azoknak is, akik a jövőben jönnek majd ide. Az újonnan Németországba érkezők sok esetben nincsenek tisztában jogaikkal és lehetőségeikkel. Sokan

közülük csak kevésé tudnak németül, és nincsenek tisztában vele, hogy kihez fordulhatnak, amennyiben a munkaerőpiacon problémákkal szembesülnek. Amennyiben Ön is azt tervezi, hogy Németországban vállal munkát, akkor ebből a kiadványból megtudhatja a legfontosabb információkat. Olvashat benne arra vonatkozó tanácsokat is, hogy hogyan készülhet fel a kiutazásra, mire ügyeljen, és hol kérhet Németországban segítséget.

Kérjük, gondolja át, hogy előnyös lenne-e az Ön számára a Német Szakszervezeti Szövetség valamelyik tagszervezetébe való belépés. A szakszervezet védelmet és segítséget jelenthet munkavállalással kapcsolatos problémák esetén.

Ezen kívül a német kormány irányába is teszünk lépéseket a védelmet fokozó intézkedések további erősítése érdekében. A hozzánk tartozó szakszervezetek gazdasági ágazatok szerint szerveződnek. Amennyiben tudni szeretné, hogy az Ön számára melyik szakszervezet a megfelelő, úgy a szakszervezeti irodákhoz, vagy a Faire Mobilität projekt tanácsadói irodáihoz fordulhat, melyek kapcsolati adatait a kiadvány végén találja.

Annelie Buntentbach,

5 *a Német Szakszervezeti Szövetség ügyvezető szövetségi elnökségének tagja.*

Bevezetés

Ez a kiadvány olyan magyar embereknek készült, akik átmenetileg vagy hosszabb távon Németországban szeretnének dolgozni és élni. Az európai munkaerőpiac immár liberalizált és globalizált, ami az új lehetőségek és perspektívák mellett a mobil munkavállalók helyzetével való visszaélésnek és a munkához kapcsolódó kizsákmányolásnak is teret nyitott. A tanácsadó szervek, valamint a német és a magyar szakszervezetek és civil szervezetek tapasztalata a következő:

A magyar munkavállalókat is fokozott kizsákmányolás éri a munkaerőpiacon, ami nem csak az alacsony képzettséget vagy szakképzettséget egyáltalán nem igénylő, alacsonyan fizetett munkakörökre igaz. A munkavállalók helyzetével való visszaélés oka sok esetben a német nyelvismeret és a munkavállalói jogok ismeretének hiánya, de ide tartozik a mobil munkavállalók hiányzó szakszervezeti szervezettsége is.

Ez a kiadvány olyan információkat tartalmaz, amelyek abban kívánnak segíteni, hogy a dolgozók tisztességes feltételek mellett végezhető, legális munkát találhassanak Németországban.

Tartalom

I. Kiutazás előtt	9
1. Általános információk a német munkaerőpiacról	9
2. Lehetőségei akkor a legjobbak, ha tud németül!	10
3. Milyen dokumentumokat vigyen magával?	11
4. Hogyan kell munkát keresni?	13
5. Munkakeresés munkaközvetítő segítségével	16
6. Szezonális munkavállalás	18
7. Mit tegyen, ha állásajánlata van Németországból?	19
8. Kiküldetés Németországba	22
9. Egyéni vállalkozás működtetése	28

II. Miután megérkezett Németországba	29
1. Mit kell tenni elsőként?	29
2. Munkavégzés Németországban	30
a. Munkavállalási engedély	31
b. Munkaszerződés.....	31
c. Bérezés	32
d. Munkaidő.....	36
e. Egészségbiztosítás.....	37
f. Munkabalesetek és balesetbiztosítás	38
g. Nyugdíjbiztosítás	39
h. Szabadság.....	40
i. Betegség.....	41
j. Felmondás	42
k. Próbamunka.....	44
l. Egyéni vállalkozói munkavégzés.....	44
m. Szakmai végzettségek és képzettségek elismerése	49
n. Óvakodjon a munkaszerződésbe foglalt pénzvisszafizetési kötelezettségektől!	50
Fontos címek Németországban	52
Szakszervezetek Németországban	59
Fontos magyarországi címek	61

→ → → I. KIUTAZÁS ELŐTT

1. Általános információk a német munkaerőpiacról

Magyar állampolgárként Önnek joga van arra, hogy Németországba utazzon és ott tartózkodjon, vagyis nincs szüksége vízumra, illetve tartózkodási engedélyre.

3 hónapot meg nem haladó tartózkodás esetén elég az érvényes személyi igazolvány vagy útlevél.

Amennyiben 3 hónapnál tovább marad, akkor Ön vagy **munkát keres**, vagy **munkavállalóként**, illetve egyéni **vállalkozóként** van Németországban.

Amennyiben munkakeresés céljából 6 hónapnál hosszabb időn át szeretne Németországban tartózkodni, úgy igazolnia kell, hogy

- továbbra is munkát keres, és hogy
- megalapozott kilátása van arra, hogy munkaviszonyba is kerül.

A fentiekől függetlenül lakcím-bejelentési kötelezettségnek is eleget kell tennie: amennyiben Ön Németországban tartózkodik, lakik, úgy címét 7 napon belül be kell jelentenie az illetékes hatóságnál.

További hasznos információt a magyar konzuli szolgálat honlapján talál.

<http://konzuliszolgalat.kormany.hu>

Figyelem: Főszabály szerint olyan uniós állampolgárként, aki nem áll munkaviszonyban és nem is vállalkozó, akkor tartózkodhat korlátlan ideig Németországban, ha létfenntartásához elegendő pénzzel, valamint megfelelő egészségbiztosítással rendelkezik.

2. Lehetőségei akkor a legjobbak, ha tud németül!

A német nyelvtudás igen fontos annak, aki Németországban szeretne élni és dolgozni, hiszen képesnek kell lennie a munkáltatójával, munkatársaival, hivatalokkal és intézményekkel való kommunikációra. Csak a német nyelvtudás teszi lehetővé, hogy Ön a munkafeltételekkel és a munkabérével kapcsolatosan tárgyaljon, és hogy megvédje magát a visszaélésekkel, a kihasználással szemben!

A munkáltatók és megbízók gyakran kérik Önt, hogy írjon alá különféle papírokat. Ilyet csak akkor tegyen, ha meg is értette, hogy mi van odaírva!

Általában megfelelő munkahelyet is csak akkor talál az ember, ha kellő szinten beszéli a német nyelvet.

Fennáll a lehetőség, hogy a német nyelvet Németországban tanulja meg. A népfőiskolák által szervezett nyelvtanfolyamok általában jó színvonalúak.

→ **Tipp: Ha van rá mód, iratkozzon be német nyelvtanfolyamra Magyarországon!**

Ez sok esetben olcsóbb és jobb, mint később Németországban járni tanfolyamra, hiszen így kezdettől fogva jobb esélyei vannak arra,

hogy megvédje magát a visszaélésekkel és a kizsákmányolással szemben, jobb munkára lesz kilátása, és könnyebben hozzáfér a különféle tanácsadó szervezetek ingyenes szolgáltatásaihoz.

Nyelvtanfolyamokat pl. a budapesti Goethe Intézet szervez (tel. +36 1 3744070).

Amennyiben az Ön lakóhelye közelében nincs Goethe Intézet, vagy ha a tanfolyam túl drága, úgy nézzen utána lakóhelyén, hogy van-e más lehetőség, pl. az egyetemek nyelvi intézetei, vagy magán nyelvi szolgáltatók.

3. Milyen dokumentumokat vigyen magával?

Az alábbiakban felsoroljuk azokat a fontos iratokat, amelyeket még a Németországban való kiutazás előtt célszerű beszerezni:

- **Útlevél vagy személyi igazolvány**, mely még legalább további 6 hónapig érvényes.
- **Európai Egészségbiztosítási Kártya:** A kártyát a járási hivatal, vagy a Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelő (NEAK) adja ki kérelemre, a magyar egészségügyi szolgáltatásokra jogosult személyek részére. Az uniós kártya igénylőlapját a NEAK honlapjáról is letöltheti: <http://www.neak.gov.hu/nyomtatvanytar>

A kártya a járási hivatalnál személyesen, vagy meghatalmazott útján - kiskorúak esetén a törvényes

képviselő közreműködésével - továbbá postai úton,
valamint ügyfélkapun keresztül írásban igényelhető.
ugyfelkapu.magyarorszag.hu

A kártya segítségével Németországban térítésmentesen
vehet igénybe kórházi kezelést, illetve orvosi ellátást.

Felhívjuk azonban figyelmét, hogy a kártya nem
jogosít minden szolgáltatás igénybevételére, hanem
csak sürgősségi ellátásokra és az orvosi szempontból
szükséges, halasztást nem tűrő kezelésekre.

A gyakorlatban előfordulhat, hogy ugyanarról az egészségi
állapotról különböző orvosok mást-mást gondolnak.

→ **Figyelem:** Ahhoz, hogy Európai Egészségbiztosítási
Kártyát kaphasson, Magyarországon
egészségbiztosítással kell rendelkeznie. További
információt a Nemzeti Egészségbiztosítási
Alapkezelő honlapján talál.

• www.neak.gov.hu

- Jogosítvány
- Születési anyakönyvi kivonat
- Iskolai bizonyítvány
- **A szakmai végzettséget igazoló bizonyítvány,** vagy a
szakképzettség egyéb igazolása, melyeknek tartalmazni
kell a képzés elméleti és gyakorlati óraszámát.
- **Felsőfokú iskolai végzettséget igazoló bizonyítvány,**
pl. diploma, bachelor, master végzettség igazolása,
stb., és az egyetemi/főiskolai tárgyak és óraszámok
kimutatása.

A fenti iratokra azért van szükség, hogy Németországban esetlegesen igazolni tudja biztosítási időit, iskolai végzettségét, szakképzettségét, illetve ezeket el tudja ismertetni. Így lehetősége lesz arra, hogy saját szakterületén találjon munkát.

Az iratokat le kell fordíttatni németre, az eredeti okmányokat pedig ún. „apostille” segítségével a külföldön való felhasználás céljából hitelesíttetni kell. Legegyszerűbb, ha a bizonyítványt kiállító intézménynél érdeklődik arról, hogy kihez kell fordulni hitelesítés céljából.

4. Hogyan kell munkát keresni?

Az EURES-hálózaton keresztül Magyarországról is van lehetőség munkakeresésre. Megbízhatóbb németországi álláshelyekkel kapcsolatban érdeklődjön az EURES ügyfélszolgálati pontjain, forduljon az EURES-tanácsadókhoz, valamint használja az európai állásajánlatokat kínáló EURES-portált:

eures.europa.eu

Az álláskeresőkhöz használhatja a német munkaügyi szervezet (Bundesagentur für Arbeit) portálját:
www.arbeitsagentur.de > Arbeitslos und Arbeit finden > Jobsuche

A németországi munkaerőpiacról, karrierlehetőségekről, élet- és munkakörülményekről, képzésekről a Make it in Germany portálon is tájékozódhat:

www.make-it-in-germany.com

Munkakeresés céljából Németországba is utazhat. Ilyenkor fontos, hogy a Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelő járási hivatalánál igényelje az európai egészségbiztosítási kártyát. A kártya segítségével Németországban térítésmentesen vehet igénybe kórházi kezelést, illetve orvosi ellátást. Felhívjuk azonban figyelmét, hogy a kártya nem jogosít minden szolgáltatás igénybevételére, hanem csak sürgősségi ellátásokra, és az orvosi szempontból szükségesnek ítélt, halasztást nem tűrő kezelésekre.

→ **Figyelem!** Lehet, hogy nem sikerül azonnal munkát találnia Németországban. Ezért tisztázni kell, hogy hol lakhat kint, és fontos, hogy legyen elegendő pénz Önnél a megélhetésre, ameddig talál munkát, ami hosszabb időt is igénybe vehet.

Amennyiben Ön Magyarországon regisztrált álláskereső, aki ellátásban részesül, úgy lehetőség van arra, hogy az ellátásokat egy bizonyos ideig Németországban vegye igénybe. Ennek feltételei a következők:

- legalább 4 hét álláskeresői státusz Magyarországon, a lakóhelye szerint illetékes járási hivatal foglalkoztatási osztályán (illetekes.munka.hu)
- Magyarországon a lakóhelye szerint illetékes járási hivatal foglalkoztatási osztályán kérvényezni kell a PDU2 nyomtatványt (korábban E303).
nfsz.munka.hu > Álláskeresőknél > Munkanélküli ellátás megállapításához szükséges uniós dokumentumok

- valamint Ön legkésőbb 7 nappal a Magyarországról történő kiutazást követően köteles az illetékes németországi munkaügyi szervnél jelentkezni, és a **PDU2-es nyomtatványt** bemutatni, továbbá a munkaerőpiacra való közvetíthetőség céljából rendelkezésre állni.

Amennyiben a fenti feltételek teljesülnek, úgy a magyar munkaügyi hatóság az igényjogosultsága hátralevő időszakára járó álláskeresési ellátást kiutazásától kezdődően magyarországi bankszámlájára fogja fizetni.

- **Tipp:** Sok álláskereső elveszíti az ellátásra való jogosultságát, mivel a fenti szabályokat nem ismerik, és úgy hagyják el Magyarországot, hogy nem jelentkeznek be álláskeresőnek, vagy pedig Németországban túl későn keresik fel a munkaügyi szervet. Kérjük, mielőtt Magyarországot elhagyja, tájékozódjon a járási hivatal foglalkoztatási osztályán a jogairól és kötelezettségeiről!

Amennyiben Ön 6 hónapnál hosszabb ideig szeretne Németországban tartózkodni, úgy igazolnia kell,

- hogy továbbra is munkát keres, és
- megalapozott kilátása van arra, hogy munkaviszonyba kerül.

Ezért fontos, hogy megőrizze az álláshirdetéseket és az álláspályázatait (ahova pályázott, illetve ahova pályázni szeretne), hogy ezek segítségével szükség esetén igazolni tudja, hogy komoly szándékkal keres munkát. Fontos, hogy a munkáltatók válaszait is megőrizze!

5. Munkakeresés munkaközvetítő segítségével

Már Magyarországon is elkezdhet németországi munkát keresni, pl. munkaközvetítő segítségével.

→ **Legyen óvatos, mert vannak csalók is!**

Megbízhatatlan személyek vagy cégek is kínálnak németországi munkalehetőségeket. Legális munkahelyet, jó bért, ingyen szállást ígérnek, miközben pénzt kérnek szolgáltatásaikért és a szükséges iratok beszerzéséért.

A valóság azonban gyakran máshogy néz ki:

Lehetséges, hogy Önt Németországba viszik, ahol rossz minőségű csoportos szálláshelyen vagy olcsó panzióban helyezik el. Előfordul, hogy 10-12 óra a napi munkaidő és kisebb részösszegeken kívül munkabért sem kap. A végén rájön, hogy nincs is munkaszerződése, hanem az Ön nevére vállalkozást jelentettek be, és Ön tudtán kívül adósságot halmozott fel az adóhivatal felé.

Olykor nehéz eldönteni, hogy a munkaerő-közvetítő cég megbízható-e, vagy sem. Ennek megítélésében segíthetnek az alábbi szempontok:

- Rossz jel, ha a közvetítő nincs regisztrálva Magyarországon, a Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálatnál (NFSZ). A szervezet honlapján megtalálható a nyilvántartott magán munkaerő-közvetítők listája: nfsz.munka.hu > Statisztika > A magán munkaerő-közvetítők tevékenységéről > Magán munkaerő-közvetítők listája (PDF)

- Szintén rossz jel, ha a munkaközvetítő előre pénzt kér. Ön nem köteles előre fizetni!
Gyakran állítanak olyat, hogy a német hatósági ügyintézéshez szükséges díjra kell a pénz. Ez nem igaz! Szeretnénk felhívni a figyelmét, hogy a magyar jogszabályok értelmében a **Magyarországon regisztrált munkaközvetítő cégek nem kérhetnek a munkavállalóktól közvetítési díjat vagy költségtérítést, semmilyen jogcímen, sem előre, sem utólag**

Szabálytalan és kockázatos, ha:

- A munkaközvetítő a szükséges dokumentumok beszerzésére pénzt kér Öntől.
- Nem engedik Önnek, hogy saját maga kapcsolatba lépjen a munkáltatóval. A munkáltató teljes nevét, címét, telefonszámát sem kapta meg.
- Nem kap munkaszerződést és nincs pontos információja az Ön által végzendő munkáról.
- Nem kap információt a szállásról és ellátásról.

Amennyiben a magyar munkaközvetítő cég nem található meg a Nemzeti Foglalkoztatási Szolgálat (NFSZ) nyilvántartásában, célszerű ezt bejelenteni, és ellenőriztetni, hogy létező, hiteles cégről van-e szó.

nfsz.munka.hu

Magyarországon német közvetítő cégek is tevékenykednek, rájuk részben eltérő szabályok vonatkoznak, pl. ők kérhetnek közvetítési díjat a munkavállalóktól is, előleget azonban nem.

Ezen túlmenően Németországban nem kötelező a munkaközvetítők regisztrációja. Németországban a Nemzeti Munkaerő-közvetítési Hivatalnál (ZAV) tájékozódhat. Ha bizonytalan, inkább kérje a magyarországi EURES-tanácsadók segítségét!
eures.munka.hu

6. Szezonális munkavállalás

Szezonális munkavégzés keretében naptári évente 3 hónapi vagy 70 napi időtartamra (2019-től 2 hónap és 50 nap) van lehetősége arra, hogy Németországban biztosítási kötelezettség nélkül dolgozzon, amennyiben egyéb feltételek teljesülnek. Erre csak meghatározott ágazatokban van lehetőség: mezőgazdaság és erdészet, vendéglátás és szállodaipar, gyümölcs- és zöldségfeldolgozás, valamint fűrészüzemek és a tevékenység nem végezhető „hivatásszerűen”.

Szezonális munkahelyet az EURES vagy a német Nemzetközi Munkaerő-közvetítési Hivatal (ZAV) segítségével kereshet:

ec.europa.eu/eures

A kiutazást megelőzően feltétlenül tisztázni kell, hogy biztosítanak-e szállást az Ön részére, és ha igen, mennyit kell érte fizetni.

Sok esetben fordul elő, hogy a munkavállalók a fizetési napon szembesülnek azzal, hogy a munkabérük jelentős részét a munkáltató szállásdíjként vonta le. Nem minden levonás jogszerű! (A részleteket lásd: brossúra 7. pont, „Mit tegyen, ha állásajánlata van Németországból?” cím alatt)

→ **Legyen óvatos:** Szezonális munkavállalásnál is előfordul visszaélés és kihasználás!

- Sok munkaközvetítő megkötí a munkaszerződést a német munkaadóval, de nem adja azt oda a szezonális munkát vállaló személynek. Pedig a német munkáltatót a törvény kötelezi arra, hogy a munka megkezdését követő egy hónapon belül átadja azt írásos formában!
- Sokszor előfordul, hogy a szerződésben ugyan fel van tüntetve az órabér, a tényleges keresetet azonban külön megállapodás keretében a teljesítménytől függővé teszik. (teljesítménybér). Ezt a törvény nem minden esetben engedi meg. Ami mindenképpen tilos, az a kötelező minimálbérnél alacsonyabb összeg fizetése a teljesítménybérre vonatkozó megállapodás segítségével! 2018-ban a kötelező törvényes minimálbér összege 8,84 euró bruttó óránként (2019. január 1-től 9,19 euró, 2020 január 1-től pedig 9,35 euró).
- Mindig írja fel a ledolgozott órák számát és dokumentálja a munkavégzést!
- Ha a szállás nem felel meg a megállapodásnak, készítsen róla fényképfelvételeket.

7. Mit tegyen, ha állásajánlata van Németországból?

Ha talált álláslehetőséget Németországban, akkor a következőkre figyeljen:

- A munkáltató köteles Önt tájékoztatni a munkáról, vagyis meg kell mondania, hogy mit kell csinálni, milyen a munkaidő, mennyi a munkabér, stb.
- Önnek joga van írásos munkaszerződésre, melyet elutazását megelőzően Magyarországon, vagy később Németországba érkezésekor ír alá. A munkaszerződés egy példányát mindig át kell adni a munkavállalónak!
A munkáltató azonban nem köteles a munkaszerződést magyarra fordítani. Amennyiben nem tud elég jól németül, kérjen meg valakit, hogy a szerződést fordítsa le és magyarázza el Önnek. **Semmit ne írjon alá, amit nem ért!**
- A munkáltatóval tisztázni kell, hogy a Németországba való utazás költségét Ön saját maga köteles-e viselni, vagy megtérítik.
- Tisztázandó, hogy kap-e Németországban szállást és ellátást, és hogy ezeket ki fizeti. Gyakran a dolgozó a hónap végén szembesül vele, hogy a munkáltató bére nagy részét a szállásért levonja.

→ **Nem minden levonás jogszerű!**

Vannak a munkáltatóra irányadó szabályozások, amelyek kimondják, hogy a hónap végén milyen összeget vonhat le a szállásért és ellátásért.

www.lohn-info.de/sachbezugswerte_2018.html

Példa: A természetbeni juttatás értéke 2018. évben Németországban:

- ingyen ellátásért havi 246 €, vagyis a munkáltató naponta maximum 8,2 € (= 30 napra 246 €-t) vonhat le a béréből.
- Az ingyenes szállásért pedig havi 226 €-t.

A fenti összeg csökken, ha több személy lakik egy szobában.

- Ha két személy lakik egy szobában, akkor 40 százalékkal, vagyis $226 \text{ €} - 40 \% (226/100 \times 40 = 90,40 \text{ €}) = 135,6 \text{ €}$
- Ha 3 lakik egy szobában: 50 százalékkal, vagyis $226 \text{ €} - 50 \% (226/100 \times 50 = 113 \text{ €}) = 113 \text{ €}$
- HHa 3-nál több munkavállaló lakik egy szobában, akkor 60 százalékkal, vagyis $226 \text{ €} - 60 \% (226/100 \times 60 = 135,60 \text{ €}) = 90,40 \text{ €}$

A megadott értékek változhatnak, iránymutatásként adtuk meg őket, ha felmerül, hogy munkáltatója esetleg túl sokat von le az Ön béréből.

A költségek felszámítása esetén meg kell különböztetni a szállást és a lakást. Amennyiben a munkáltató saját lakást biztosít Önnek, úgy a bérleti díjak szokásos mértéke irányadó. Itt sem vonható le azonban tetszés szerinti összeg – tájékozódjon valamely tanácsadó szervezetnél!

Ön Németországban igényjogosultsággal rendelkezik családi pótlékra, ha Ön, vagy a másik szülő Magyarországon nem kap családi pótlékot. Ez a szabály akkor is érvényes, ha a gyerekek nem kint élnek Önnél. Amennyiben azonban Ön vagy a másik szülő Magyarországon családi pótlékot kap, akkor ennek

összegét a németországi családi pótlékba beszámítják, és Ön csak a különbözetre jogosult. Kérjük, kiutazás előtt tájékozódjon, és szerezze be a szükséges iratokat!

8. Kiküldetés Németországba

A kiküldetés azt jelenti, hogy Ön magyar munkaszerződéssel rendelkezik, alapvetően Magyarországon dolgozik, munkáltatója azonban meghatározott időre Németországba küldi ki egy bizonyos feladat elvégzésére, amelyben egy német vállalkozással megállapodott.

A külföldi munkavégzés részleteit magyar munkáltatójával kell tisztázni.

→ **Figyelem!** Ön a kiküldetés ideje alatt is a magyarországi munkáltatóval marad munkaviszonyban, és a munkabérét is tőle kapja!

A munkaszerződésen túl az alábbi kérdéseket célszerű tisztázni a munkáltatóval:

- a németországi munkavégzés mely vállalkozásnál történik (vállalkozás neve és címe);
- kapcsolattartó személy a fogadó vállalkozásnál, a kiküldetés időtartamára;
- a munkavégzés helye és időtartama;
- a tevékenység jellege;
- munkabér: összege, pótlékok, kiegészítések, speciális juttatások;

- munkaidő;
- szabadság;
- az utazással, szállással, költözéssel kapcsolatban felmerült plusz kiadások megtérítése;
- a hazatérést követő továbbfoglalkoztatás.

Magyarországon a foglalkoztató székhelye vagy a biztosított lakóhelye szerint illetékes járási hivatal egészségbiztosítási szervétől kérvényezni kell az **A1 nyomtatvány** kiállítását.

www.neak.gov.hu/nyomtatvanytar

Igénylőlap biztosítási igazoláshoz Magyarországon és egy másik államban párhuzamosan folytatott kereső tevékenység esetén

Ezt a feladatot általában a munkáltató elintézi. A német hatóságok felé az A1 nyomtatvány segítségével kell igazolni, hogy a kiküldetés szabályszerű. Ellenőrzéskor be kell mutatni.

Az A1 nyomtatvány igazolja, hogy az Ön munkaviszonyára továbbra is a magyar jog vonatkozik és hogy magyarországi munkáltatója fizeti Ön után minden hónapban a szociális hozzájárulási adót, a nyugdíj- és egészségbiztosítási járulékot. Ön tehát csak átmenetileg dolgozik Németországban.

Magyarországi munkaviszonya minden hozzá kapcsolódó joggal és kötelezettséggel továbbra is fennmarad.

→ **Amit szem előtt kell tartani:** Munkaviszonyára továbbra is a **magyar munkajog** vonatkozik. Ezen túlmenően az Ön védelme érdekében néhány német jogszabály is vonatkozik a kinti munkavégzésre:

- **Minimálbér:** magyar munkáltatója minden esetben köteles Önnek kifizetni a Németországban érvényes minimálbért. Németországban a kiküldetésben lévők szempontjából kétféle minimálbér létezik:
 1. **Törvényes minimálbér**, melynek összege óránként bruttó 8,84 euró. Az összeg 2019-ben előreláthatólag 9,19 euróra, 2020-ban 9,35 euróra emelkedik. Kérjük, tájékozódjon!
 2. Egyes ágazatokban **kollektív szerződésen alapuló minimálbér** érvényes, amely általában meghaladja a törvényes minimálbért. Ilyen ágazat pl. az építőipar, az épülettakarítás és az ápolás. Kérjük, tájékozódjon a Németországban aktuálisan érvényes ágazati minimálbérekről! A további részleteket lásd a II. fejezet 2.c. pontjában (bérezés).
- **Maximális munkaidő és a munkaközi szünet minimuma:** Németországban törvény szabályozza, hogy naponta, illetve hetente hány órát szabad csak dolgozni. A napi maximális munkaidő 8 óra, a heti maximum pedig 48 óra. A napi munkaidő csak akkor hosszabbodhat meg 10 órára, ha 24 hét vagy 6 hónap átlagában nem haladja meg a napi 8 órát. Kötelező a munkaközi szünet betartása, mely 6-9 óra munkaidő esetén minimum 30 perc, 9 óránál hosszabb munkaidő esetén 45 perc

→ **Figyelem!** Munkaidőnek számít minden egyes óra, melyben Ön a munkáltatónak rendelkezésére áll, vagyis beleszámít például az az idő is, amíg az építkezésen anyagra, a hotelben a vendégek kijelentkezésére vár, vagy a pihenőhelyen az előírt szünetet tölti.

A készenlét is a munkaidő részét képezi, vagyis pl. az az időszak, amit idős, vagy beteg emberek ápolása céljából elérhető közelségben tölt. A részletekről célszerű tanácsadó szervezetnél érdeklődni!

- **Éves kötelező szabadság:** Németországban 6 napos munkahét esetén 24 munkanap minimális éves szabadság jár, 5 napos munkahét esetén pedig évi 20 munkanap. Magyarországi munkáltatója köteles Önnek a kötelező szabadságot kiadni.
- **Anyavédelmi törvény:** Terhessége fennállása alatt a munkavállalónak felmondani nem lehet. A szülést megelőző 6 héten, illetve azt követő 8 héten belül az anya nem foglalkoztatható.
- **Munkavédelem:** Ide tartozik pl. a sisak- ill. személyes védőfelszerelés viselésének kötelezettsége építkezéseken. Többek között a munkavédelmi törvény, az építkezések biztonságáról és az építkezéseken történő egészségvédelméről szóló rendelet, valamint a gyermekek munkavédelméről szóló rendelet szabályai tartoznak ide.

Magyarországi munkáltatója köteles a fenti jogszabályok betartására, azoktól az Ön hátrányára nem térhet el. A

kedvezőbb szabály alkalmazásának elve alapján viszont Önnek a magyar törvények szerint jár a szabadság, ha Ön a magyar törvény szerint 20, illetve 24 napnál több szabadságra jogosult.

Vegye figyelembe a következőket is:

- Ön továbbra is Magyarországon biztosított. A lakóhelye szerint illetékes járási hivatal egészségbiztosítási szervétől igényelheti és átveheti az Európai Egészségbiztosítási Kártyát.
- A magyar egészségügyi szolgáltatásra jogosult személyek az **Európai Egészségbiztosítási Kártyával igénybe vehetnek orvosilag szükséges egészségügyi szolgáltatásokat Németországban. Előre tervezett egészségügyi ellátás igénybe vételére az Európai Egészségbiztosítási Kártya nem használható fel.** Hosszabb németországi kiküldetés esetén a magyar lakóhelye szerint illetékes járási hivatal egészségbiztosítási szerve által kiállított **S1 vagy E106** nyomtatvány alapján, Németországban is **teljes körű egészségügyi ellátásra jogosult.**
 - **Figyelem!** Egyes munkáltatók azt állítják, hogy elegendő utasbiztosítással rendelkezni a kiküldetés idejére, ez azonban téves információ.
- **Jövedelemadó:** Amennyiben Ön több mint 183 napot dolgozik átmenetileg Németországban, úgy a jövedelemadót itt kell megfizetni. Ön vagy a munkáltató köteles gondoskodni az illetékes németországi adóhivatalnál való bejelentéséről.
- Amennyiben a kiküldetés időtartama meghaladja a 24

hónapot, úgy munkáltatója a 25. hónaptól kezdődően a társadalombiztosítási járulékokat Németországban köteles Ön után megfizetni. Ha már kezdettől fogva tudja, hogy kiküldetése 24 hónapnál hosszabb lesz, úgy erről tájékoztatni kell a NEAK budapesti központját, ahol ellenőrzik, hogy Önnek kivételes esetben mégis megmaradhat-e a magyarországi társadalombiztosítási jogviszonya. Az ehhez szükséges kérelem-nyomtatványt a NEAK honlapjáról töltheti le:

http://www.neak.gov.hu/nyomtatvanytar/temp_sc_531842.html

→ **Óvakodjon a csalóktól!**

Vannak munkáltatók, akik úgy küldik ki dolgozóikat Németországba, hogy arra nem jogosultak. Sok esetben úgynevezett postafiókcégről van szó, vagyis olyan vállalkozásokról, melyek nem végeznek tényleges gazdasági tevékenységet Magyarországon, csupán egy címet tartanak fenn. Az ilyen cégek általában nem jogosultak arra, hogy munkavállalókat küldjenek ki Németországba. Ezért mindig ügyelni kell arra, hogy a munkáltató átadja az A1-es igazolást, és a munkaszerződést, amit a munkavállalónak mindig magánál kell tartania. Ha kétségei merülnének fel az igazolással, vagy az Önt Németországba küldő céggel kapcsolatban, úgy vegye fel a kapcsolatot a NEAK-kal.

Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelő

1139 Budapest, Váci út 73/A

Telefon: +36-1 350-2001

Fax: +36-1 298-24033

E-Mail: neak@neak.gov.hu

www.neak.gov.hu

A kiküldetéssel kapcsolatos problémák esetén ezen kívül az illetékes kormányhivatalok foglalkoztatás-felügyeleti osztályához is fordulhat.

<http://www.ommf.gov.hu> > Elérhetőségek > Munkaügyi felügyelőségek

9. Egyéni vállalkozás működtetése

Ha Németországban egyéni vállalkozóként szeretne tevékenykedni, úgy ezt megelőzően alaposan tájékozódnia kell az ezzel kapcsolatos követelményekről. Vannak szakmák, amelyek gyakorlásához pl. mesterlevél szükséges.

Ilyen szakma többek között: kőműves, ács, tetőfedő, szigetelő (hideg, meleg, zaj), állványépítő, vízvezeték-szerelő.

A mesterlevelet a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara állítja ki a vonatkozó uniós irányelvvel összhangban.

A mesterlevelet németre kell fordíttatni, és magát az okiratot a külföldi felhasználásra alkalmassá tevő „apostille” segítségével hitelesíttetni. Ezzel kapcsolatosan tájékoztatást a Magyar Kereskedelmi és Iparkamaránál kaphat.

<http://www.mkik.hu/hu> > Szakképzés és mesterképzés > Mestervizsga

Az iparűzés bejelentéséhez a német nyelvtudást nem kell igazolni, azonban nyelvtudás nélkül aligha fog boldogulni Németországban. Egyéni vállalkozókra is érvényes, hogy a német nyelvtudás az ő védelmüket szolgálja. A németországi iparűzés bejelentésével kapcsolatos további sajátosságokkal és problémákkal kapcsolatosan lásd a 2.1. pontot.

→ → → II. MIUTÁN MEGÉRKEZETT NÉMETORSZÁGBA

1. Mit kell tenni elsőként?

- Megérkezését követő egy héten belül a helyi polgármesteri hivatalban **be kell jelentenie a lakcímét**. Ehhez útlevele/személyi igazolványra van szükség. A lakcímbejelentésről igazolást kap (lakcímgigazolás), amely igazolja a bejelentés tényét. Ezt a dokumentumot gondosan őrizze meg, mivel az összes német hatóságnál és egészségbiztosítónál szükség lesz rá (be kell mutatni).
- Ha Ön munkát keres, akkor jelentkezzen be az illetékes munkaügyi központban álláskeresőként.
- Ha nem tud németül, érdeklődjön utána, hogy hol tudna **német tanfolyamra** járni. Forduljon helyi tanácsadó irodához!
- Kérelemre **integrációs tanfolyamon** is részt lehet venni, amely óránként 1,95 euróba kerül és 700 tanórából áll (a teljes tanfolyam díja 1365 euró). A finanszírozást részben a Szövetségi Migrációs és Menekültügyi Hivatal (BAMF) biztosítja. A részvételi kérelmet közvetlenül e hivatalnál nyújthatja be, nincs azonban igényjogosultsága a részvételre.

Tel.: +49 911 943-6390

www.bamf.de > Willkommen in Deutschland >
Deutsch lernen > Integrationskurse

Ha Ön szociális segélyben, vagy 2-es típusú álláskeresési ellátásban (Hartz IV) részesül, úgy tanfolyami díj megfizetése alól mentesülhet. Ehhez a Szövetségi Migrációs és Menekültügyi Hivatalnál (BAMF) kérvényt kell benyújtania.

→ **Tipp:** Több olyan intézmény is van, ahol ingyen, vagy nagyon kevés pénzért lehet német tanfolyamra járni. Ez ügyben érdeklődjön valamelyik mellékletben felsorolt tanácsadó szervezetnél.

2. Munkavégzés Németországban

A következő részben a németországi munkavégzéshez kapcsolódó hasznos információkat osztunk meg Önnel. Ha kérdése van munkaviszonyával kapcsolatban, akkor feltétlenül lépjen kapcsolatba helyi tanácsadó szervezettel és kérjen tanácsot! A jogait csak az tudja érvényesíteni, aki tisztában is van velük!

Érdemes megfontolni a Német Szakszervezeti Szövetséghez (DGB) tartozó 8 szakszervezet valamelyikébe való belépést. Németországban a szakszervezetek ágazat szerint szervezettek. A DGB-től vagy valamelyik tanácsadó szervezettől megtudhatja, hogy Ön melyik szakszervezethez tartozik. A tagdíj általában a havi bruttó munkabér 1 %-a. A munkanélküliek csökkentett tagdíjat fizetnek. A szakszervezetek számos területen támogatják tagjaikat, akik 3 hónapos tagságot követően ingyenes szakszervezeti jogvédelmet vehetnek igénybe. Ez a munka világához

kapcsolódó széles körű támogatást jelent jogviták esetén. Társadalombiztosítási problémáknál például a tb-jogsegélyszolgálat vehető igénybe, mely szakszervezeti tagoknak ugyancsak ingyenes. Amennyiben Ön tagja valamely magyar szakszervezetnek, úgy ez Németországban is előnyt jelent. Kérjük, hozza magával a tagsági könyvét, amennyiben szeretne belépni valamelyik német szakszervezetbe.

a. Munkavállalási engedély

Ha Ön magyar állampolgár, akkor a németországi munkavégzéshez semmilyen munkavállalási engedélyre nincs szüksége.

b. Munkaszerződés

A munkaviszony kezdetekor a munkavállaló Németországban is ugyanúgy, mint Magyarországon, írásbeli munkaszerződést kap. A munkáltatót a törvény kötelezi arra, hogy legkésőbb egy hónappal a munka megkezdését követően átadja a munkaszerződést, melynek kötelező tartalma az alábbi:

- a munkáltató és a munkavállaló neve és címe;
- a munkaviszony kezdete és időtartama;
- a tevékenység jellege, a feladatok leírása;
- a munkavégzés helye;
- munkabér (általában bruttó összegben);
- munkaidő;
- szabadság;
- a munkaviszony felmondásával kapcsolatos határidők;

- utalás az alkalmazandó kollektív szerződésre, vagy a munkaviszonyra vonatkozó egyéb megállapodásokra.

c. Bérezés

Németországban az ellenérték nélküli munkavégzés tilos.

- **Figyelem!** A munkáltató még akkor is köteles kifizetni Önnek a munkabért, ha a munkaviszonyról papír, munkaszerződés nem készül. Ne engedje, hogy a munkáltató megfélemlítse, vagy arra kényszerítse, hogy bérfizetés nélkül dolgozzon! Önnek a munkájáért cserébe minden esetben jár bér!

A munkabért legkésőbb a tárgyhót követő hónap közepéig ki kell fizetni, ami általában átutalással történik. Bármely banknál nyithat bankszámlát, ehhez a személyi igazolvány és a lakcímbeljelentő másolata szükséges. A banki ügyintézésre is érvényes a szabály: **semmit ne írjon alá, amit nem ért!**

A munkáltató minden hónapban köteles Önnek átadni a fizetési kivonatot, amelyen látható az Ön munkabére és az abból levont adók és járulékok.

A munkáltató a jövedelemadókat és járulékokat közvetlenül az adóhivatalba utalja.

- **Figyelem!** Németországban van minimálbér, amelynél a munkáltató semmiképpen nem fizethet kevesebbet.

1. Létezik egyrészt a **törvényes minimálbér**, melynek összege 2018-ban óránként bruttó 8,84 euró (Az összeg 2019-ben előreláthatólag 9,19 euróra, 2020-ban 9,35 euróra emelkedik. Kérjük, tájékozódjon). A minimálbér nem vonatkozik

- 18 év alatti fiatalokra,
- egyes gyakornokokra,
- szakmunkástanulókra és
- tartósan munkanélküliekre, a foglalkoztatás első 6 hónapjában.

További információt az alábbi honlapon talál.

www.faire-mobilitaet.de/ > Informationen > Flyer > Gesetzlicher Mindestlohn in Deutschland > Törvényes minimálbér Németországban

2. Sok ágazatban **kollektív szerződés szerinti minimálbér** érvényesül, amely magasabb, mint a törvényen alapuló minimálbér. Ilyen ágazat pl. az építőipar, az épülettakarítás, a villanyszerelés és az ápolás. 2018. január 1-től az ágazati minimálbér nem lehet kevesebb, mint a törvényes minimálbér.
 3. A fentiekén kívül vannak olyan kollektív szerződéses bérminimumok is, amelyek csak bizonyos munkáltatókra és munkavállalókra vonatkoznak. Legcélszerűbb az érintett ágazati szakszervezetnél vagy valamely tanácsadó szervezetnél utánajárni, hogy Önre melyik kollektív szerződés vonatkozik.
- **Figyelem!** A munkáltató gyakran attól teszi függővé a megállapodott bér kifizetését, hogy Ön egy bizonyos teljesítményt elért-e. Ez azonban nem mindig jogszerű. Ezért adott esetben ellenőriztesse munkaszerződését egy tanácsadó szervezetnél, vagy a szakszervezeténél.

Példa: Ha Ön hotelszobákat takarít, sok esetben a munkáltató előírja, hogy egy óra alatt hány szobával kell végeznie. A munkáltató azonban nem csökkentheti a munkabérét a minimálbér alá. Mindig írja fel a ledolgozott órák számát, és gondoskodjon ezt alátámasztó bizonyítékokról is. A munkáltató minden ledolgozott munkaórát köteles kifizetni, függetlenül attól, hogy Ön hány szobát takarított ki.

→ **Mi történik, ha a munkáltató nem fizet?**

A munkáltató minden hónapban köteles az Ön bérét kifizetni és erről bérkivonatot adni. Ha ez nem történik meg, akkor Önnek ez ellen lépéseket kell tennie. Szólítsa fel munkáltatóját írásban (emailben, postai úton vagy faxon) a bérfizetésre. Az ezzel kapcsolatos levélben tüntesse fel a ki nem fizetett órák számát, az összeget, amellyel Önnek a munkáltató tartozik, valamint a bankszámlaszámát. A bér megfizetésére tűzzön kéthetes határidőt!

Amennyiben észleli, hogy a munkáltatója nem fizet időben, akkor legjobb, ha azonnal kapcsolatba lép a szakszervezettel, vagy egy tanácsadó szervezettel. Ne hagyja, hogy hitegessék, és mindig vezesse a ledolgozott órák számát! Mobiltelefonjával készítsen fényképeket a munkáról és a munkahelyéről! Minél több információt gyűjtsön össze munkáltatójáról! Minél több információval és bizonyítékkal rendelkezik, annál több esélye van rá, hogy hozzájusson a pénzéhez.

Sok ágazatban (építőipar, épülettakarítás, élelmiszeripar) jellemző, hogy az Ön munkáltatójának egy másik vállalkozással van szerződése, amely az ún. fővállalkozó

(pl. a hotel, amelyet az Ön munkáltatójának cége takarít). A fővállalkozóról, illetve a többi alvállalkozóról is gyűjtsön információt és bizonyítékokat. Amennyiben a munkáltatója nem fizeti meg a munkabérét, akkor Németországban lehetőség van arra, hogy a bért a fővállalkozótól, vagy bármely, a megbízási láncban az Ön munkáltatója fölött elhelyezkedő cégtől követelje.

→ **Figyelem!** Ne várjon túl sokáig! Vannak ugyanis határidők, arra nézve, hogy mennyi ideig követelheti munkabérét a munkáltatótól, illetve mennyi időn belül kell bírósághoz fordulnia. A határidő elmúltával nincs többé lehetőség arra, hogy megkapja munkabérét.

A határidők benne vannak a munkaszerződésben, vagy a munkaviszonyra vonatkozó kollektív szerződésben. Ezzel kapcsolatosan is érvényes a tanács, hogy forduljon a szakszervezetéhez, vagy keressen fel egy helyi tanácsadó irodát, és kérjen tanácsot. A törvényes minimálbér tekintetében a határidő 3 év, vagyis ennyi ideig érvényesítheti bérkövetelését.

Bizonyos esetekben ez akár 4 év is lehet. Például a minimálbért 2017. január hónapra, 2020 végéig igényelheti, mert a 3 éves elévülési határidő 3 teljes évet kell, hogy magában foglaljon.

Ha több mint 2 hónapon keresztül nem kap munkabérét, úgy Ön a munkavégzést a bér kifizetéséig megtagadhatja. Azonban a munkáltatóval mindenképpen írásban közölnie kell, hogy ezt azért teszi, mert nem fizette ki a

munkabért. Mielőtt ilyen lépésre szánja el magát, célszerű a szakszervezetnél, vagy egy tanácsadó szervezetnél tájékozódni.

d. Munkaidő

Németországban törvény szabályozza, hogy naponta, illetve hetente hány órát szabad csak dolgozni. A napi maximális munkaidő 8 óra, a heti maximum pedig 48 óra. A napi munkaidő csak akkor hosszabbodhat meg 10 órára, ha 24 hét vagy 6 hónap átlagában nem haladja meg a napi 8 órát.

- **Figyelem!** Az építőiparra általánosan kötelező kollektív szerződés vonatkozik, mely eltérően szabályozza a munkaidőt télen és nyáron. December, január, február és március hónapban a heti munkaidő 38 óra. Áprilistól novemberig a heti munkaidő 41 óra.

A túlórát a munkáltatónak külön kell elrendelnie és kifizetnie.

- **Figyelem!** Munkaidőnek számít minden időszak, amelyben a munkavállaló a munkáltatónak rendelkezésére áll, vagyis beleszámít például az az idő is, amíg az építkezésen anyagra, a hotelben a vendégek kijelentkezésére vár, vagy a pihenőhelyen az előírt szünetet tölti. A készenlét is a munkaidő részét képezi, vagyis pl. az az időszak, amit idős, vagy beteg emberek ápolása céljából elérhető közelségben tölt. A részletekről célszerű tanácsadó szervezetnél érdeklődni!

- **Tipp:** Minden nap írja fel a ledolgozott órákat és a szüneteket. Legjobb, ha mindezt leigazoltatja felettesével/csoportvezetőjével, vagy egy tanúval!

Az alábbi linken letölthető, kinyomtatható német és magyar nyelvű naptárt talál a munkaidő feljegyzésére:

<http://www.faire-mobilitaet.de>

>Informationen>Infoblätter>Arbeitszeitkalender

e. Egészségbiztosítás

A munkavállalók Németországban szabadon választhatják meg egészségpénztárukat. Miután Ön megtudta, hogy ki lesz a munkáltatója, célszerű valamelyik egészségpénztárnál a felvételt kérni. A munkáltató még munkába lépését megelőzően megkérdezi, hogy melyik egészségbiztosítási pénztárhoz tartozik, vagy adott esetben bejelenti a megjelölt pénztárnál. A tb-számot postán küldik meg. A biztosítási szám birtokában már orvoshoz fordulhat. A biztosítási kártya kb. négy héttel később érkezik, ezt az orvoshoz magunkkal kell vinni.

Néhány német egészségbiztosító megköveteli a korábbi magyarországi biztosítási időszak igazolását az E104-es nyomtatvány segítségével. Ez ügyben lépjen kapcsolatba a lakóhelye szerinti járási hivatal egészségbiztosítási szervével.

- **Figyelem:** Amikor a német munkaviszonya megszűnik, és szeretne Magyarországra visszatérni, akkor Önnek kell írásban kijelentkezni a német egészségpénztártól és hazatérését igazolni. A német egészségbiztosítási

pénztári tagsága nem ér véget azáltal, hogy a munkáltató bejelenti a munkaviszony megszüntetését! Amennyiben Ön nem jelentkezik ki tagként, úgy egész addig saját maga köteles Németországban fizetni a havi egészségbiztosítási járulékot, ameddig ez meg nem történik. Ezen kívül ahhoz, hogy Magyarországon újra tudjon egészségbiztosítási szerződést kötni, a német egészségpénztártól ki kell kérnie az E104-es nyomtatványt.

Magyarországra történő visszatérésekor, a magyar egészségbiztosítási szerv felé is bejelentési kötelezettsége van.

További információ: www.neak.gov.hu

Felső menü > Lakosságnak > Ellátás Magyarországon > Jogosultság az ellátásra > Külföldön munkát vállalók bejelentése

f. Munkabalesetek és balesetbiztosítás

Minden munkavállaló a szakmai testületén keresztül biztosított a munkavégzés során, vagy munkába, illetve hazamenet bekövetkező balesetek tekintetében. A munkáltató köteles a munkavállalót a munkaviszony kezdetekor a balesetbiztosítónál bejelenteni.

- **Fontos!** Ha Önt munkabaleset éri, és elmegy az orvoshoz, ott mindenképpen meg kell mondania, hogy a baleset vagy sérülés a munkahelyén történt.

→ **Figyelem!** Ha a munkáltatója vagy főnöke azt tanácsolja Önnek, hogy a kórházban ne mondja el, hogy munkabaleset történt, úgy ez arra utalhat, hogy Ön nem lett bejelentve a baleseti biztosítónál. Lehetséges, hogy Ön család áldozata!

Ha nem tud elég jól németül, kérje a kórházban olyan személy közreműködését, aki beszéli a nyelvet.

g. Nyugdíjbiztosítás

Munkáltatója bejelenti Önt a nyugdíjbiztosítónál, ahol társadalombiztosítási számot kap, amelyet gondosan meg kell őrizni. A szám a munkahelyváltástól függetlenül változatlan marad.

Vannak munkáltatók, akik azzal az indokkal tagadják meg a munkabér kifizetését, hogy Ön nem közölte a társadalombiztosítási számát. Ehhez nincs joguk! A munkáltató az, aki köteles Önt a nyugdíjbiztosítónál bejelenteni. Ha ez nem történik meg, forduljon egy tanácsadó szervezethez, vagy a szakszervezetéhez tanácsért!

Magyarországra való visszatérésekor magával kell vinnie a német nyugdíjbiztosítótól kapott papírokat, és azokat gondosan meg kell őriznie, hogy a magyar nyugdíjbiztosítónál be tudja nyújtani. Mindez azért fontos, mert a Németországban és Magyarországon befizetett járulékokat és szolgálati időt összeadják.

Kérdés esetén közvetlenül fordulhat a Német Nyugdíjbiztosítóhoz: www.deutsche-rentenversicherung.de
> Services > Kontakt & Beratung > Kontakt

Ügyfélszolgálati telefon: **0800 1000 4800** (Németországból)

h. Szabadság

Szabadságának mértékét a munkaszerződés tartalmazza.

A szabadság nem lehet rövidebb a törvényben meghatározott mértéknél, amely

- 20 munkanap, ha hetente 5 napot dolgozik, vagy
- 24 munkanap, ha hetente 6 napot dolgozik.

Ha szabadságra szeretne menni, ezt jeleznie kell munkáltatójának, aki kérésének vagy eleget tesz, vagy azt megtagadja. Legjobb, ha a szabadságot írásban kérvényezi, és a kérelem másolatát megőrzi. Az éves szabadságot alapvetően naptári éven belül ki kell venni. Egyes esetekben van lehetőség a következő évre való átvitelre. Ilyen esetekben a fennmaradó szabadságot a következő év március 31-ig ki kell venni. Ilyenkor év végén célszerű írásban rögzíteni a ki nem vett szabadság továbbvitelét. Ha ez nem történik meg, akkor előfordulhat, hogy a szabadság elveszik.

→ **Figyelem!** Ha minimum 6 hónapon keresztül foglalkoztatták, Önnek akkor is teljes mértékben jár a szabadság, ha munkaviszonya az év második felében megszűnik.

Példa: Ön 2019 január 1-én kezdi meg a munkát „X” munkáltatónál. A munkaviszonyt Ön vagy a munkáltató 2019. augusztus 1-vel megszünteti. Önnek – amennyiben még nem volt szabadságon – a teljes éves alapszabadság jár.

Ha a munkaviszony megszűnik, és Ön még nem vette ki éves szabadságát, úgy a munkáltató köteles azt pénzben megváltani.

- **Figyelem:** Itt is vannak határidők, melyek sok esetben igen rövidek (pl. 3 hónap). Gyorsan lépjen tehát kapcsolatba egy tanácsadó szervvel vagy a szakszervezettel, hogy időben tudjon tájékozódni.

i. Betegség

Amennyiben megbetegszik, Németországban és ne Magyarországon forduljon háziorvoshoz. Ön ugyanis Németországban biztosított, és a német egészségpénztár írásos engedélye nélkül Magyarországon nem kezelhető magát.

Ha a munkáltatónál 4 hétnél tovább dolgozott, betegség esetén 6 héten keresztül továbbra is kapja a teljes munkabérét. Ennek érdekében a munkáltatónál és az egészségpénztárnál le kell adni az orvosi által kiállított táppénzes papírt. 6 héten túli betegség esetén az egészségpénztártól kap táppénzt.

- **Fontos!** A munkáltatóval haladéktalanul közölni kell a munkaképtelenséget és annak előrelátható tartamát. Ha a munkaképtelenség meghaladja a 3 napot, úgy legkésőbb a munkaképtelenség bekövetkezésétől számított 3. napon orvosi igazolás szükséges. A munkáltató azonban már korábban is indoklás nélkül kérheti az orvosi igazolást, akár a keresőképtelenség első napjától kezdődően. **Figyelem! Tartsa szem előtt**

a fenti határidőket, mert az időben be nem nyújtott orvosi igazolás felmondást vonhat maga után.

- **Fontos!** Keresőképtelenségét nem csak a munkáltató felé kell haladéktalanul bejelentenie, hanem az egészségbiztosító felé is. Ön köteles az orvosi igazolásokat a kiállítást követően egy héten belül írásban (legjobb postán, ajánlott levélben) eljuttatni az egészségpénztárhoz.

Figyelem! Ügyeljen a fenti határidők betartására, mert a táppénzigény egészen addig nyugszik, amíg a keresőképtelenség ténye az egészségpénztárnak bejelentésre nem kerül, és az eközben eltelt időszakra táppénz nem jár.

j. Felmondás

A munkaviszony általában nem szüntethető meg rögtön. A felmondásra általában 4 hét felmondási idővel, a hónap 15. napjára vagy a végére van lehetőség. Amennyiben a munkaviszony 2 évnél hosszabb volt, úgy a felmondási idő meghosszabbodik. A próbaidő során a felmondási idő gyakran 14 nap, kollektív szerződéstől függően azonban rövidebb is lehet.

- **Fontos!** A felmondásnak írásban, postai úton kell történnie. A szóbeli felmondás, másolt irat átadása, illetve az e-mailben, vagy faxon történő felmondás érvénytelen!

A munkáltató felmondását nem köteles indokolni.

→ **Figyelem!** Németországban betegállomány fennállása alatt is lehetőség van a munkaviszony felmondására!

Nőknek terhességük fennállása alatt és a születést követő 4. hónap végéig nem lehet felmondani. A munkáltatónak azonban tudnia kell a terhességről, vagy legkésőbb a felmondás átvételét követő 14 napon belül írásban tudomást kell szereznie róla.

A fogyatékkal élők munkaviszonyuk 7. hónapjától kezdődően szintén speciális védelem alá esnek.

Ha Ön megkapja a felmondását, de nem ért egyet vele egyet, akkor védekezhet ellene: bírósághoz fordulhat, mely megállapítja, hogy a felmondás érvényes-e, vagy sem.

→ **Fontos:** A felmondás átvételétől számítva csak **3 hét** áll rendelkezésre arra, hogy a munkaügyi bírósághoz forduljon. Ha a határidő eltelt, a felmondás attól függetlenül hatályossá válik, hogy tartalmilag helytálló-e vagy sem.

→ **Tipp:** Ha munkáltatója felmondott Önnek, minél hamarabb lépjen kapcsolatba egy tanácsadó szervezettel, vagy a saját szakszervezetével. Minden munkaügyi bíróságon van ügyfélszolgálat, ahol a keresetet ingyenesen jegyzőkönyvbe lehet mondani. Ha nem tud elég jól németül célszerű tolmácsot magával vinni.

Természetesen ügyvédhez is fordulhat. Ha nincs elegendő pénz, akkor a perben költségmentességet kérhet, ami annyit jelent, hogy az ügyvéd költségét a bíróság átvállalja.

k. Próbamunka

Előfordulhat, hogy a munkáltató azt kéri Öntől, hogy először néhány napig végezzen próbamunkát, mielőtt eldönti, hogy megköti-e Önnel a munkaszerződést. Ez bevett szokás, és nem jogellenes, de:

- **Figyelem!** Ön nem köteles ingyen munkát végezni. Ha a leendő munkaköréhez tartozó feladatokat a munkáltató utasítása szerint elvégzi, akkor ezért Önnek bér jár.
- A próbamunka időtartama az egy hetet nem haladhatja meg.

I. Egyéni vállalkozói munkavégzés

Ha vállalkozóként szeretne Németországban dolgozni, akkor utána kell járnia, hogy az adott tevékenység bejelentésköteles-e.

Az alábbi oldalon talál részletes információt:

<http://www.existenzgruender.de/DE/Home/inhalt.html>
(angol és német nyelvű weboldal)

A Német-Magyar Ipari és Kereskedelmi Kamara (DUIHK) portálján magyar nyelven található információ:
www.ahkungarn.hu/hu/

A bejelentéshez nem szükséges a német nyelvtudás igazolása. Ennek ellenére azonban német nyelvtudás nélkül szinte lehetetlen vállalkozást folytatni. Itt is érvényes: a német nyelvtudás az Ön védelmét szolgálja!

Ügyeljen az alábbi fontos kérdésekre:

- **Az iparűzés bejelentése:**

Az iparűzést a lakhely szerint illetékes iparűzési hatóságnál kell bejelenteni. Ehhez szükséges a lakcímbejelentő, továbbá a tevékenységre, ill. iparűzésre vonatkozó nyomtatvány, melyet ki kell tölteni, majd alá kell írni. Az ügyintézés díja településenként változó, 10-40 euró közötti. Itt is érvényes a szabály, hogy semmit ne írjon alá, amit nem ért! Vannak munkáltatók, munkaközvetítők, akik azt állítják, hogy amit aláír, az munkaszerződés, pedig valójában vállalkozóként jelentik Önt be.

- **Adószám:**

A vállalkozói tevékenység végzéséhez adószámra van szükség, melyet az adóhivatal bocsát ki. Az iparűzésért felelős hatóság automatikusan tájékoztatja az adóhivatalt az iparűzés bejelentéséről. Ezt követően az adóhivatal postai úton megküldi az adószám igényléséhez szükséges nyomtatványokat az Ön által az iparűzési hatóságnál megadott címre. Fontos, hogy az érkező postai küldeményeket valaki átvegye. Ha az Ön neve nem szerepel a postaládán, akkor a leveleket általában visszaküldik az adóhivatalhoz, és így Ön nem jut adószámhoz. Egyes helyeken az adóhivatal a fenti nyomtatványon túl külön kérdőívet is küld, melyben a gyakorolni kívánt tevékenység részleteire kérdeznek rá.

Ezen az úton általában 4-6 hetet vesz igénybe, amíg az adószámot megkapja. Ezért jobb személyesen felkeresni az adóhivatalt, és így beszerezni a szükséges nyomtatványokat.

→ **Óvakodjon a csalóktól!** Egyre gyakrabban fordul elő, hogy valaki felajánlja, hogy 100-200 euróért „megszerzi” Önnek az adószámot. Ez komolytalan ajánlat, és nem is jogszerű, ugyanis az adószámot Ön személyesen és ingyenesen tudja igényelni.

• Számlázás:

Ön köteles minden elvégzett munkáról számlát kiállítani, melynek kötelező tartalma a következő:

- A vállalkozó és a megrendelő neve, címe;
- adószám;
- számlaszám;
- tevékenység/megbízás jellege;
- a megbízási összeg;
- 19 % ÁFA, illetve arra való utalás, hogy Ön, mint kisvállalkozó nem köteles ÁFA fizetésére. Ez akkor lehetséges, ha az éves árbevétele nem haladja meg a 17.500 eurót.

A 150 eurót meg nem haladó számlákon az adószámot nem szükséges feltüntetni.

• Adóbevallás:

Aki vállalkozói tevékenységet végez, köteles minden bevételét és kiadását lekönyvelni. Évente adóbevallást

kell benyújtania az adóhivatal felé, függetlenül attól, hogy nyereséges volt-e a tevékenysége, vagy sem. Ha nem nyújt be adóbevallást, akkor az adóhivatal az árbevételt és a nyereséget becsléssel határozza meg, ami adott esetben igen sokba kerülhet Önnek.

- **Egészségbiztosítás:**

Németországban kötelező egészségbiztosítási rendszer működik. Ha Ön életvitelszerűen Németországban él, úgy e kötelezettség teljesítésére már nem elegendő az Európai Egészségbiztosítási Kártya, hiszen az rövidebb tartózkodásokra szól. Ilyenkor normál egészségbiztosítást kell kötnie.

Ön eldöntheti, hogy magán-egészségbiztosítóhoz fordul, vagy állami egészségbiztosítási pénztárnál kéri felvételét, ami általában olcsóbb.

Ehhez Magyarországon előzetesen egészségbiztosítással kell rendelkeznie, és az illetékes járási hivatal egészségbiztosítási szervénél le kell igazoltatni a biztosítási időket az E104-es nyomtatvány segítségével, melyet aztán az állami egészségbiztosítási rendszerbe való felvételi kérelemmel együtt be kell nyújtani a kiválasztott német egészségbiztosítási pénztárnál.

→ **Fontos:** A bejelentkezés csak akkor lehetséges, ha Ön Magyarországon egészségbiztosítással rendelkezik!

→ **Figyelem!** A biztosítási időszakokról kiállított igazolást a Németországban való bejelentkezést követően legkésőbb 3 hónapon belül be kell nyújtani. Ha ez nem történik meg, akkor az

egészségpénztár az Ön önkéntes tagságát jogosult elutasítani.

A járulék összege a bevételtől függ. Amennyiben kevés bevétellel rendelkezik, és a betegbiztosítónál erre vonatkozó kérelmet nyújtott be, akkor a járulék havonta kb. 230 euró. Ehhez jön még havi 40 euró ápolási járulék. Ha Ön szociális segélyben, vagy 2-es típusú munkanélküli segélyben részesül (HARTZ IV), úgy a szociális hivatal, vagy a munkaügyi központ e költségeket átvállalja.

A helyzet bonyolultabb, ha Ön Magyarországon nem rendelkezik kötelező társadalombiztosítással, ekkor ugyanis csak magánbiztosítóhoz fordulhat. A gyakorlatban ezzel kapcsolatosan gyakran merül fel probléma, mivel nem minden magán-egészségpénztár hajlandó mobil munkavállalókkal foglalkozni.

Alapvetően pedig a magánpénztárak is kötelesek Önt biztosítani. Ha ezt megtagadják, akkor a helyzet tisztázására érdemes tanácsadóhoz fordulni.

• **Látszatvállalkozók:**

Ha valaki rendelkezik vállalkozó igazolvánnyal, ez még nem jelenti automatikusan azt, hogy valóban vállalkozónak számít Németországban, ehhez ugyanis az szükséges, hogy a munkavégzés ténylegesen vállalkozóként történjen. Valódi vállalkozóról van szó, ha pl.

- Ön saját maga döntheti el, hogy mikor és hogyan dolgozik, és senki (sem művezető, sem építésvezető, stb.) nem ellenőrzi Önt és a munkáját közvetlenül a munkavégzés helyszínén.

- Ön a saját anyagát használja fel a munkavégzés során.
- Önnek egynél több megbízója van, illetve
- a munkát munkarészenként, szállítmányonként, építményenként, nem pedig egyszerűen munkaórák alapján számolják el.

Amennyiben a hatóság megállapítja, hogy Ön látszatvállalkozóként dolgozik, akkor utólag sorolják át munkavállalónak. Ilyen esetben a munkáltató köteles visszamenőleg megfizetni minden elmaradt társadalombiztosítási járulékot és jövedelemadót. Adott esetben Ön is köteles a munkavállalói járulékokat visszamenőleg megfizetni, de csak az utolsó 3 hónapra. Az is előfordulhat, hogy szabálysértési bírságot szabnak ki Önre. Munkáltatója viszont minden bizonnyal igen magas összegű, akár 500.000 eurót is elérő pénzbírságra számíthat. Amennyiben felmerül Önben a gyanú, hogy látszatvállalkozóként foglalkoztatják, vagy ha nem biztos a dolgában, úgy érdemes tanácsadó szervezethez fordulni! Sok adóhivatalnál és iparűzési hatóságnál is rendelkezésre áll írásos tájékoztató anyag a látszat-vállalkozásra vonatkozóan.

m. Szakmai végzettségek és képzettségek elismerése

Amennyiben Ön Magyarországon két évnél hosszabb szakképzésen vett részt, vagy más végzettséget szerzett, úgy érdemes utánajárni, hogy ez Németországban

elismertethető-e. Kérjük, keressen fel egy helyi tanácsadó irodát, ahol megmondják Önnek, hogy mely szervezet illetékes a kérdésben. Ha az Ön iskolai végzettségét vagy szakképzettségét elismerik Németországban, úgy ez javítja munkaerő-piaci esélyeit. A külföldön szerzett képzettségek és végzettségek elismeréséről áttekintést nyújt az alábbi honlap:

www.anerkennung-in-deutschland.de vagy www.kmk.org
> Themen > Anerkennung ausländischer Abschlüsse

A Kultuszminiszteri Konferencia „anabin” adatbázisa információt tartalmaz a külföldi képzettségeket igazoló dokumentumok értékelésére vonatkozólag, és nem csak hatóságoknak, és munkáltatóknak, hanem magánszemélyeknek is támogatást nyújt annak megítélésében, hogy az ő külföldön szerzett képesítésük a német képzési rendszerben hol áll. Magyarországi végzettséggel rendelkezők az adatbázis segítségével képet alkothatnak arról, hogy végzettségük Németországban mennyit ér, és tájékozódhatnak azzal kapcsolatosan, hogy mely tanácsadó és elismerő szervekhez fordulhatnak:

<http://anabin.kmk.org/>

n. Óvakodjon a munkaszerződésbe foglalt pénzvisszafizetési kötelezettségektől!

Sok német és magyar vállalkozás keres külföldön - többek között Magyarországon is - ápolószemélyzetet. Egyre

többször hallani azonban olyan lehetőségről, hogy az ápolók ingyenes német tanfolyamon vehetnek részt, biztos munkahely vár rájuk, sőt még lakást is kapnak. Németországba érkezésüket követően aztán kétnyelvű munkaszerződést (és esetleg továbbképzési szerződést) kell aláírniuk.

→ **Figyelem!** A szerződéses dokumentumok sok esetben visszafizetési záradékot tartalmaznak, melynek segítségével a vállalkozás visszaköveteli az ápolóktól a nyelvi képzés díját és az egyéb költségeket, hogyha a munkaszerződésben rögzített időpont előtt szeretnének távozni a cégtől. Ez a gyakorlatban akkor okoz problémát, ha az ápoló például a rossz munkakörülmények, vagy egy jobb álláslehetőség miatt idő előtt felmondja a szerződését. Előfordul, hogy több ezer eurót is visszakövetelnek. **Az ilyen tartalmú megállapodást érdemes ügyvéddel megnézetni, mert nem mindig jogszerű!**

Ha Ön is ilyen szerződést kapott, amit esetleg már alá is írt, forduljon tanácsadó szervezethez!

Fontos címek Németországban

Vészhelyzeti telefonszámok

Rendőrség (Polizei): 110

Mentők, tűzoltók (Erste Hilfe, Feuerwehr): 112

Magyar Nagykövetség

10117 Berlin, Unter den Linden 76.

Telefon: +49 (0) 30 203100

Fax: +49 (0) 30 2291314; +49 (0) 30 20310105

E-mail: infober@mfa.gov.hu

www.mfa.gov.hu/kulkepvisolet/de/de

A Magyar Nagykövetség regionális képviselői

Magyarország Düsseldorf-i Főkonzulátusa

Konzuli kerület: Észak-Rajna-Vesztfália és Hessen 40215

Düsseldorf, Adersstrasse 12-14.

Tel.: +49 (0) 211 3021690

Fax: +49 (0) 211 3021691

E-mail: mission.dus@mfa.gov.hu

consulate.dus@mfa.gov.hu

<https://dusseldorf.mfa.gov.hu/>

Magyarország Müncheni Főkonzulátusa

Konzuli kerület: Bajorország

81679 München, Mauerkircherstrasse 1A

Tel.: +49 (0) 211 3021690

Fax: +49 (0) 299 62280240

E-mail: konsulat-muenchen@mfa.gov.hu

<https://munchen.mfa.gov.hu/>

Segítségkérés: +36 (0) 80 368036 (kizárólag munkaidőn kívül, baleset, haláleset, vagy kiskorú eltűnése esetén hívható), ill. WhatsApp +36 (0) 30 3636111 és Viber +36 (0) 30 3636555 (elsősorban szöveges üzenetek fogadására)

Magyarország Stuttgarti Főkonzulátusa

Konzuli kerület: Baden-Württemberg, Rajna-vidék-Pfalz, Saar-vidék
70178 Stuttgart, Christophstr. 7. (2. emelet)

Tel.: +49 (0) 711 55326921

E-mail: mission.stu@mfa.gov.hu

E-mail konzuli ügyekben: konsulat.stu@mfa.gov.hu

Segítségkérés: Magyar állampolgárok konzuli ügyeinek intézése:

+36 (0) 80 368036 WhatsApp: +36 (0) 30 3636111

Viber: +36 (0) 30 3636555

<https://stuttgart.mfa.gov.hu/>

Szakszervezet-közeli és egyéb tanácsadó szervezetek mobil munkavállalók részére

Különböző városi központokban található a szakszervezetekkel szoros együttműködésben álló tanácsadó szervezetek, ahol munkajogi és társadalombiztosítási kérdésekben kaphat felvilágosítást.

A tanácsadás telefonon, e-mailen, vagy személyesen vehető igénybe, ingyenes, és kérésre név nélkül történik. A tanácsadásnak nem feltétele a szakszervezeti tagság.

Berlin

Faire Mobilität - Berliner Beratungsstelle

(Faire Mobilität - Berliini Tanácsadó Iroda)

13405 Berlin, DGB-Központ, Kapweg 4.

Telefon: +49 (0) 30 5130 192 79 (német, angol, lengyel, orosz)

+49 (0) 30 5130 192 77 (német, angol, francia, román, spanyol)

+49 (0) 30 5130 192 67 (német, angol, bulgár, orosz)

+49 (0) 30 5130 192 68 (német, angol, perzsa)

+49 (0) 30 5130 192 78 (német, angol, orosz, spanyol)

E-mail: migration@berlin.arbeitundleben.de

www.bema.berlin

Faire Mobilität - Berliini Tanácsadó Iroda

13405 Berlin, DGB-Központ, Kapweg 4.

Telefon: +49 (0) 30 21240549

Nyelvek: német, lengyel

E-mail: berlin@faire-mobilitaet.de

www.faire-mobilitaet.de

**KOK – Bundesweiter Koordinierungskreis gegen Menschenhandel e.V.
(Emberkereskedelem Elleni Országos Koordinációs Szervezet)**

A KOK több különféle szakmai tanácsadó szervezet együttműködése
10785 Berlin, Kurfürstenstr. 33.

Telefon: +49 (0) 30 26 39 11 76

E-mail: info@kok-buero.de

www.kok-gegen-menschenhandel.de

Brandenburg

**Fachstelle Migration und Gute Arbeit Brandenburg
(Migráció és Jó Munka Szakosított Szerv)**

Im Haus der Gewerkschaften

14467 Potsdam, Breite Straße 9a.

Telefon: + 49 (0) 331 27357998

E-mail: info@rightsatwork.de

Nyelvek: német, lengyel, orosz, angol, francia, arab

www.berlin.arbeitundleben.de/migration-und-gute-arbeit/fachstelle-migration-und-gute-arbeit-brandenburg.html

Braunschweig

Mobil Foglalkoztatottak Tanácsadó Irodája „Arbeit und Leben“

Alsó-Szászország Braunschweigi Szakszervezeti Központ,
38100 Braunschweig, Wilhelmstraße 5.

Telefon: +49 (0) 531 60187900

E-mail: braunschweig@mobile-beschaefigte-niedersachsen.de

Nyelvek: német, lengyel, spanyol, angol

www.mobile-beschaefigte-niedersachsen.de

Bréma

**Beratungsstelle Antidiskriminierung in der Arbeitswelt
(Munkaügyi Diszkriminációmentesség Tanácsadó Iroda)**

Brémai DGB Központ, 4. emelet

28195 Bremen, Bahnhofsplatz 22-28.

Telefon: +49 (0) 421 696286-40, +49 (0) 421 96089-14, -19

E-mail: info@ada-bremen.de

Nyelvek: német, angol, francia, török

Külön kérésre további nyelvek is elérhetőek.

www.ada-bremen.de

**Beratungsstelle für mobile Beschäftigte und Opfer von
Arbeitsausbeutung**
**(Mobil Foglalkoztatottak és Munkahelyi Kizsákmányolás
Áldozatainak Tanácsadó Irodája Szakszervezeti Székház)**
Gewerkschaftshaus Bremen
28195 Bremen, Bahnhofplatz 22-28.

Bremerhaven

Gewerkschaftshaus Bremerhaven
27576 Bremerhaven, Hinrich-Schmalfeldt-Str. 31b.
Telefon: +49 (0) 421 69628640
E-mail: moba-beratung@aulbremen.de
Nyelvek: német, angol, lengyel, orosz, bolgár, román
www.moba-beratung.de

Dortmund

Faire Mobilität - Dortmundi Tanácsadó Iroda

ver.di Központ, 44137 Dortmund, Westenhellweg 112, V. emelet
Telefon: +49 (0) 231 54507982
Nyelvek: magyar, német, bolgár, román, angol
E-mail: dortmund@faire-mobilitaet.de
www.faire-mobilitaet.de

Kelet-európai Foglalkoztatottak Tanácsadó Irodája „Arbeit und Leben” Észak-Rajna-Vesztfália

ver.di Központ, 44137 Dortmund, Westenhellweg 112, V. emelet
Telefon: +49 (0) 321 54507986
E-mail: mihaylov@aulnrw.de
Nyelvek: német, bolgár, macedón, angol

Dortmunder Mitternachtsmission e.V. (Dortmundi Éjféli Misszió)

tanácsadás prostituáltaknak, korábbi prostituáltaknak és az
emberkereskedelem áldozatainak
44135 Dortmund, Dudenstraße 2-4.
Telefon: +49 (0) 231 144491
<http://mitternachtsmission.de>

Dresden

BABS - Beratungsstelle für ausländische Beschäftigte in Sachsen (BABS – Tanácsadó Iroda külföldi munkavállalók részére Szászországban)

01067 Dresden, Schützenplatz 14 (1. emelet).

Tel.: +49 (0) 351 85092728

E-mail: leona.blahova@babs-online.eu

Tel.: +49 (0) 351 85092729

E-mail: paulina.bukaiova@babs-online.eu

Nyelvek: német, szlovák, lengyel, cseh, lengyel

<http://sachsen.dgb.de/cross-border-workers/babs>

EURES-TriRegio Beratungsstelle für Grenzgänger aus Polen (EURES – Hármasségió Tanácsadó Iroda Határmenti Ingázóknak Lengyelországból)

01067 Dresden, Schützenplatz 14.

Telefon: +49 (0) 351 8633116

E-mail: eures.sachsen@dgb.de

Nyelvek: német, cseh, lengyel, angol

www.eures-triregio.eu

Düsseldorf

Kelet-európai Foglalkoztatottak Tanácsadó Irodája „Arbeit und Leben” Észak-Rajna-Vesztfália

ver.di Ház, 40210 Düsseldorf, Karlstraße 127, 2. emelet

Telefon: +49 (0) 211 9380051

E-mail: guia@aulnrw.de

Nyelvek: német, román

Erfurt

Projekt Faire Mobilität für Thüringen

DGB-Bildungswerk Thüringen e.V.

(Faire Mobilität Tüningiai Irodája Bejegyzett Egyesület

DGB Képzésiszerv Tüningiai Irodája)

99096 Erfurt, Schillerstraße 44, 2. emelet.

Telefon: +49 (0) 361 2172712

E-mail: delia.dancia@dgb-bwt.de

Nyelvek: német, angol, orosz, román

Frankfurt/Main

Faire Mobilität – Tanácsadó Iroda Frankfurt/Main
Europäischer Verein für Wanderarbeiterfragen e.V.
(Migráns Munkavállalóügyi Európai Egyesület)

DGB 2. épület 2. emelet
60329 Frankfurt/Main, Wilhelm-Leuschner-Straße 69-77.
Telefon: +49 (0) 69272975-66, -67, -68
Nyelvek: német, lengyel, bolgár, román, angol,
spanyol, francia
E-Mail: frankfurt@faire-mobilitaet.de
www.faire-mobilitaet.de

**MigrAr – Gewerkschaftliche Anlaufstelle für Menschen ohne
gesicherten Aufenthalt Frankfurt**
(MigrAr – Tartózkodási Jogcím Nélküliek Frankfurti Tanácsadó Irodája)

60329 Frankfurt/Main, Wilhelm-Leuschner-Str. 69-77.
Telefon: +49 (0) 69 25692569
E-mail: kontakt@migrar-ffm.de
Nyelvek: német
www.migrar-ffm.de

Hamburg

**„Arbeit und Leben“ – Munkavállalók Szabad Mozgása
Tanácsadó Iroda**

20097 Hamburg, Besenbinderhof 60.
Előzetes online-időpontegyeztetés szükséges.
Telefon: + 49 (0) 40 28401678 (német, lengyel, spanyol)
+ 49 (0) 40 28401679 (német, román)
+ 49 (0) 40 28401676 (német, bolgár)
+ 49 (0) 40 28401680 (német, spanyol, angol)
www.hamburg.arbeitundleben.de

**MigrAr – Tartózkodási Jogcím Nélküliek Hamburgi
Szakszervezeti Tanácsadó Irodája**

20097 Hamburg, Besenbinderhof 60.
6. emelet 637. szoba
Telefon: + 49 (0) 40 28583161
E-mail: emilija.mitrovic@verdi.de
Nyelvek: német
www.vernetzung-migration-hamburg.de

Hannover

Mobil Foglalkoztatottak Tanácsadó Irodája

„Arbeit und Leben“ Alsó-Szászország

30167 Hannover, Arndtstr. 20.

Telefon: + 49 (0) 511 9819240/-41

E-mail: hannover@mobile-beschaefigte-niedersachsen.de

Nyelvek: német, angol, lengyel, orosz, fehérorosz, ukrán, román

www.mobile-beschaefigte-niedersachsen.de

Kiel

Faire Mobilität - Északi Tanácsadó Iroda

Hamburg, Schleswig-Holstein, Mecklenburg-Előpomeránia

Szakszervezeti Központja

„Arbeit und Leben“ Schleswig-Holstein e.V.,

24103 Kiel, Legienstraße 22. 6. emelet

Telefon: + 49 (0) 431 51951667 és + 49 (0) 431 5195166

E-mail: nord@faire-mobilitaet.de

Nyelvek: német, lengyel, román, angol

www.faire-mobilitaet.de

Beratungsstelle Arbeitnehmerfreizügigkeit - Arbeit und Leben Kiel (Munkavállalók Szabad Mozgása Tanácsadó Iroda „Arbeit und Leben“ Kiel)

24103 Kiel, Legienstraße 22.

Telefon: +49 (0) 431 5195-170

E-mail: gutearbeit@sh.arbeitundleben.de

Nyelvek: német, román, magyar, angol, bolgár, spanyol, arab

www.arbeitundleben-sh.de/arbeitnehmerfreizueigkeit

Lipcse

BABS – Beratungsstelle für ausländische Beschäftigte in Sachsen (BABS- Tanácsadó Iroda Külföldi Munkavállalóknak Szászországban)

Lisztház Lipcse

Földszint

04103 Leipzig, Listhaus Leipzig – Rosa-Luxemburg-Str. 27
(földszint).

Telefon: +49 (0) 341 68413085

E-mail: paulina.sokolowska@babs-online.eu

Nyelvek: német, angol, lengyel, román, magyar

Lüneburg

Tanácsadó Iroda Lüneburg, Arbeit und Leben, Niedersachsen

21335 Lüneburg, Heiligengeiststr. 28

Telefon: +49 (0) 4131 927509-5/-6

E-Mail: lueneburg@mobile-beschaefigte-niedersachsen.de

Nyelvek: magyar, bolgár, német, angol

www.mobile-beschaefigte-niedersachsen.de

Magdeburg

BemA – Beratung migrantischer Arbeitskräfte – Gerecht und sicher in Sachsen-Anhalt

(BemA – Migráns Munkavállalók Tanácsadása- Igazságosan és Biztonságosan Szász-Anhalt Tartományban)

39104 Magdeburg, Schellingstr. 3/4.

Telefon: +49 (0) 151 23609229

E-mail: bema.ab@qfc.de

Nyelvek: nemét, angol, lengyel, román

<https://bema.arbeitundleben.org/>

Mainz

Europäischer Verein für Wanderarbeiterfragen e.V.

(Migráns Munkavállalóügyi Európai Egyesület)

55116 Mainz, Kaiserstraße 26.

Telefon: +49 (0) 151 65515076 , +49 (0) 176 63126638

E-mail: maria.dimcheva@igbau.de,

ileana.pfingstgraef-borsos@igbau.de

Nyelvek: német, bolgár, magyar, román, angol

Mannheim

Faire Mobilität - Mannheimer Tanácsadó Iroda

68161 Mannheim, Hans-Böckler-Straße 3

Nyelvek: német, angol, szerb, horvát, bosnyák

Telefon: +49 (0) 711 12093412

E-Mail: dragana.bubulj@bfw.eu.com

www.faire-mobilitaet.de

München

Faire Mobilität - Münchener Tanácsadó Iroda

DGB Bajorország, C épület 5.15

80336 München, Schwanthalerstraße 64.

Telefon: +49 (0) 89 51399018 und +49 (0) 89 51242772

Nyelvek: német, bolgár, román, orosz

E-mail: muenchen@faire-mobilitaet.de

www.faire-mobilitaet.de

Infozentrum Migration und Arbeit der AWO München (Az AWO Münchener Migrációs és Munkaügyi Információs Központja)

80336 München, Sonnenstraße 12, 2. feljárt, 1. em.

Telefon: +49 (0) 89 513999-29/-32

E-mail: savas.tetik@awo-muenchen.de

Nyelvek: német, orosz török, román, bolgár, angol

www.awo-muenchen.de/migration

Oldenburg

Faire Mobilität - Oldenburgi Tanácsadó Iroda

26122 Oldenburg, Kläemannstraße 1.

Telefon: +49 (0) 441 - 9249012

+49 (0) 441 - 9249019

E-mail: oldenburg@faire-mobilitaet.de

Nyelvek: német, lengyel, román, angol

www.faire-mobilitaet.de

Arbeiterwohlfahrt (AWO) (Munkavállalók Jóléti Szervezete)

26122 Oldenburg, Wallstr. 11.

Telefon: +49 (0) 441 95722415

E-mail: info@migrationsberatung-oldenburg.de

Nyelvek: német, angol, lengyel

[https://www.awo-ol.de/Beratungsangebote/MBE/MBE-](https://www.awo-ol.de/Beratungsangebote/MBE/MBE-Oldenburg/)

Oldenburg/

**Arbeitslosenselbsthilfe Oldenburg e.V.
(Munkanélküliek Önségélyező Szervezete Oldenburgban)**

26123 Oldenburg, Donnerschweer Str. 55.

Telefon: +49 (0) 441 16313 (AB)

E-mail: also@also-zentrum.de

Nyelvek: angol, német, farsi, litván, román

www.also-zentrum.de

Mobil Munkavállalók Tanácsadó Irodája

„Arbeit und Leben“ Alsó-Szászország

26122 Oldenburg, Kläemannstraße 1.

Telefon: + 49 441 92 490- 13/21

E-mail: oldenburg@mobile-beschaefigte-niedersachsen.de

Nyelvek: német, angol, bolgár, román

www.mobile-beschaefigte-niedersachsen.de

Saarbrücken

**Saarländische Beratungstelle Wanderarbeit / mobile
Beschäftigte, Arbeitskammer des Saarlandes**

**(Migráns Munkavállalók/ Mobil Foglalkoztatottak Saar-vidéki
Tanácsadó Irodája, Saar-vidéki Munkaügyi Tanács)**

66111 Saarbrücken, Triererstraße 16-20 (3. emelet).

Telefon: +49 (0) 681 4005361

E-mail: wanderarbeit@arbeitskammer.de

Nyelvek: német, lengyel, bolgár, román, magyar

www.arbeitskammer.de

Stuttgart

Faire Mobilität - Stuttgarter Tanácsadó Iroda

Szakszervezeti Központ

70174 Stuttgart, Willi-Bleicher-Straße 20.

Telefon: +49 (0) 711 12093635 und +49 (0) 711 12093636

Nyelvek: német, lengyel, cseh, szlovák

E-mail: stuttgart@faire-mobilitaet.de

www.faire-mobilitaet.de

**Betriebsseelsorge Stuttgart
(Stuttgarteri Lelkiségi-Szolgálat Dolgozóknak)**

70190 Stuttgart, Nikolausstr. 17.

Telefon: +49 (0) 711 28470998

E-mail: bs-S21@betriebsseelsorge.de vagy peter.maile@drs.de

www.betriebsseelsorge.de

Női Információs Központ „FIZ”

Tanácsadó iroda a nőkereskedelem, a női migráció,
valamint a munkában való kizsákmányolás célját szolgáló
emberkereskedelem témakörben

70182 Stuttgart, Moserstrasse 10.

Telefon: +49 (0) 711 2394125

E-mail: fiz@vij-stuttgart.de

Nyelvek: német, román, angol, francia és thai. Külön kérésre
további nyelvek is.

Szakszervezetek Németországban

A német szakszervezetek sok városban rendelkeznek irodával, amelyekhez fordulni lehet. Itt csak a szakszervezeti központokat soroljuk fel, ahol meg tudja kérdezni, hogy az Ön esetében ki az illetékes.

DGB Szövetségi Elnökség

10178 Berlin, Henriette-Herz-Platz 2.

Telefon: +49 (0) 30 240600

www.dgb.de

IG Bauen-Agrar-Umwelt

(Építőipari, Mezőgazdasági és Környezetvédelmi Ipari Szakszervezet)

60439 Frankfurt/Main, Olof-Palme-Str. 19.

Telefon: +49 (0) 69 957370

www.igbau.de

IG Bergbau, Chemie, Energie

(Bányászati, Vegyi és Energetikai Ipari Szakszervezet)

30167 Hannover, Königsworther Platz 6.

Telefon: +49 (0) 511 76310

www.igbce.de

EVG - Eisenbahn- und Verkehrsgewerkschaft

(Vasutas és Közlekedési Szakszervezet EVG)

60326 Frankfurt/Main, Weilburger Str. 24.

Telefon: +49 (0) 69 9758000

www.evg-online.org

Gewerkschaft Erziehung und Wissenschaft

(Nevelési és Tudományos Szakszervezet)

60489 Frankfurt/Main, Reifenberger Str. 21.

Telefon: +49 (0) 69 789730

www.gew.de

IG Metall

(Fémipari Szakszervezet)

60329 Frankfurt/Main, Wilhelm-Leuschner-Straße 79.

Telefon: +49 (0) 69 66930

www.igmetall.de

Gewerkschaft Nahrung-Genuss-Gaststätten (NGG)

(Élelmezés, Élvezeticikk és Vendéglátóipari Szakszervezet NGG)

22765 Hamburg, Haubachstr. 76.

Telefon: +49 (0) 40 380130

www.ngg.net

Gewerkschaft der Polizei

(Rendőrszakszervezet)

Szövetségi Elnökség

10555 Berlin, Stromstraße 4.

Telefon: +49 (0) 30 3999210

www.gdp.de

ver.di - Vereinte Dienstleistungsgewerkschaft

(ver.di – Egyesült Szolgáltatóipari Szakszervezet)

Szövetségi Igazgatási Központ

10179 Berlin, Paula-Thiede-Ufer 10.

Telefon: +49 (0) 30 69560

www.verdi.de

Fontos magyarországi címek

Szakszervezetek

Magyar Szakszervezeti Szövetség

1068 Budapest, Városligeti fasor 46-48.

Tel.: +36 (0) 1 323 2685

Fax: +36 (0) 1 323 2651

E-mail: titkarsag@szakszervezet.net

www.szakszervezet.net

Független Szakszervezetek Demokratikus Ligája

1112 Budapest, Sasadi út 170.

Tel.: +36 (0) 1 321 5262

Fax: +36 (0) 1 321 5405

E-mail: info@liganet.hu

www.liganet.hu

Vasas Szakszervezeti Szövetség

1086 Budapest, Magdolna u. 5-7.

Tel.: +36 (0) 1 323 5300

E-mail: vasasok@vasasok.hu

Egyéb hasznos címek

Friedrich Ebert Stiftung

H-1056 Budapest, Fővám tér 2-3.

Tel.: +36 (0) 1 461 60 11

E-mail: fesbp@fesbp.hu

www.fesbp.hu/hu

Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelő

1139 Budapest, Váci út 73/A.

Tel.: +36 (0) 1 350 2001

Fax: +36 (0) 1 298 2403

E-mail: neak@neak.gov.hu

www.neak.gov.hu

Budapesti Német Nagykövetség

1014 Budapest, Úri u. 64-66.

(kötelező előzetes online-időpontegyeztetés)

www.budapest.diplo.de/Vertretung/budapest/de/Startseite.html

Pénzügyminisztérium

Foglalkoztatási Szolgálat Főosztály

EURES Nemzeti Koordinációs Iroda

H-1051 Budapest, Kálmán I. u. 2.

Tel.: +36 (0) 1 795 5050

E-mail: eures@lab.hu ; eures@pm.gov.hu

<http://eures.munka.hu/>

Facebook: www.facebook.com/EURESHungary/

Pénzügyminisztérium

Foglalkoztatás-felügyeleti Főosztály

1054 Budapest, Kálmán Imre u. 2.

Postacím: 1369 Budapest, Pf.: 481.

Tel.: +36 (0) 1 896 2902

Fax.: +36 (0) 1 795 0880

E-Mail: foglalkoztatasi.felugyeleti-foo@ngm.gov

Vezérfonal Magyarországról érkezőknek, akik Németországban szeretnének élni és dolgozni. A kiadvány olyan információkat tartalmaz, melyek segítenek tisztességes feltételekkel legális munkát találni és a kizsákmányolást elkerülni.

Támogatta:

Bundesministerium
für Arbeit und Soziales